

De ergste vorm van geweld is de armoede.

Mahatma Gandhi

Jaarverslag van het European Anti Poverty Network Nederland 2012

EUROPEAN ANTI POVERTY NETWORK

Jaarverslag van het European Anti Poverty Network Nederland 2012

Inleiding

Het European Anti Poverty Network Nederland (EAPN NL) is een nationaal netwerk dat gelieerd is aan het Europese EAPN netwerk. EAPN Europa bestaat uit een netwerk dat nationale netwerken heeft in alle EU-landen, in de niet EU-lidstaten Noorwegen, Servië, IJsland en de republiek Fyrom en dat 22 Europese netwerken als lid kent. Binnen dit uitgebreide netwerk wordt samengewerkt in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting.

In 2012 heeft EAPN Nederland stappen naar vernieuwing gezet. Dankzij een gift uit het pas opgezette EAPN fonds van enkele duizenden euro's kunnen we een programma voor 2013, dat start in 2012, opstellen waarbij we nieuwe organisaties vragen om als partner mee te doen. Het eerste begin maken we met een fijn en open gesprek met de voorzitter van het Netwerk Cliëntenraden in de Zorg (NCZ), waar we een symposium van bijwonen over de Zorg en de veranderingen.

Ook maken we kennis met de stichting Skizzle, een organisatie van jonge ervaringsdeskundige mensen die zich tegen pesten richt. Ook hier blijkt interesse om samen te gaan werken.

Een derde stap zetten we door kennis te maken met de stichting Samen voor Vrouwen. Tijdens een conferentie, die de stichting organiseert, verzorgen we een inleiding.

Een vierde stap zetten we door, in samenwerking met de scootmobielclub Houten, die in 2011 met ondersteunen van EAPN Nederland is opgezet, een workshop over Zorg in de Toekomst te realiseren. Door de weersomstandigheden moet de workshop worden verplaatst van december 2012 naar januari 2013.

2012 betekent op deze wijze een nieuwe start voor ons netwerk. Een jaar waarin we met nieuwe collega's gaan werken, met nieuwe organisaties zoeken naar samenwerking en waarbinnen we zelf de discussie voeren welke weg we willen inslaan de komende jaren.

De lokale armoedeconferentie

Toen we in 2005 groen licht en een deelfinanciering kregen van het ministerie van SZW voor ons project 'de lokale armoedeconferentie' beseften we niet hoeveel impact deze manier van werken kan hebben. Het vinden van gemeenten die, in samenwerking met ons, een lokale armoedeconferentie nieuwe stijl wilden organiseren, was in het begin een klus op zich. Gelukkig bleek Waalwijk bereid de spits af te bijten, waarvoor we hen nog steeds erkentelijk zijn.

Toen het project werd afgerond met de "Recepten tegen Armoede en Sociale Uitsluiting", die aan alle gemeenten en een paar honderd lokale organisaties zijn gestuurd, bleek pas hoeveel effect deze aanpak heeft.

Vanuit dat besef en doordat gemeenten de Recepten gingen gebruiken kwamen er vragen binnen of EAPN NL een conferentie kon organiseren. Dit en een acquisitie van onze kant heeft ertoe geleid dat er inmiddels meer conferenties dan de oorspronkelijke 10 vanuit het project zijn georganiseerd en uitgevoerd.

In 2012 voeren we een conferentie uit in opdracht van de gemeente Dronten. De conferentie wordt gehouden in De Meerpaal in Dronten, op de plek waar vele jaren Stuif Es In werd opgenomen. De omstandigheden tijdens de conferentie zijn zwaar, gezien de uitzonderlijk warme dag, die de temperatuur in de zaal omhoog jaagt naar boven de 30 graden. Toch blijkt dat geen belemmering voor de deelnemers om zich volop in de discussie te storten en met een vloed aan voorstellen voor de dag te komen. Het wordt een rijke bijeenkomst, zoals de wethouder het noemt.

Vanuit de conferentie is gewerkt aan een drietal kleinschalige projecten, door de mensen zelf getrokken en zonder subsidie neergezet. De klankbordgroep, die gewenst werd door zowel de gemeente als door de Cliëntenraad/WMO-raad bleek niet mogelijk te zijn. De reden is dat dat wat cliënten in zo'n gesprek inbrengen voor de vertegenwoordigers namens de cliënten in de Raad niet eenvoudig om te zetten is. Het zijn complexe problemen, die vaak van diepgaande en langdurige aard zijn, waarbij de toon niet altijd even fijngevoelig is. Na goed overleg hebben we besloten dit project te beëindigen.

Een ander project, waarvoor maar liefst 12 vrijwilligers zich melden, komende uit de doelgroepen, de kerk, organisaties en het bedrijfsleven, werkt aan de opzet van een Inloophuis. Dit moet in Biddinghuizen komen, omdat aldaar voor de mensen met een laag inkomen weinig of geen opties voorhanden zijn.

De unieke samenwerking slaagde, mede dankzij het open karakter en de inzet van de deelnemers. Op 13 december 2012 gaat het Inloophuis de Kans open. Vanaf de eerste dag blijkt het een schot in de roos te zijn. Binnen een paar weken zijn er 8 vrijwilligers die de zaak willen runnen, blijken mensen bereid een bestuur te vormen en wordt, met name door de kerken een bijdrage geleverd voor de basiskosten. Opvallend is de plek waar het Inloophuis gevestigd is, namelijk in het gebouw van de voormalige Rabobank, midden in het dorp. Dit is door de eigenaar ter beschikking gesteld tegen vergoeding van de gas en elektriciteitskosten. Een andere gift is de website die gratis door een jongere gebouwd is www.inloophuisdekans.nl. Het project wordt gecoördineerd door iemand uit de doelgroep.

Samenwerking

Zoals in de inleiding als gesteld is dit jaar een jaar van nieuwe samenwerking. We leggen nieuwe contacten, nemen deel aan diverse conferenties, workshops en symposia en gaan gesprekken aan met diverse spelers, op zoek naar samenwerkingsmogelijkheden en -kansen. We hebben onder andere deelgenomen aan de volgende conferenties.

* Het Symposium van WorkFair Nederland over “Moderne Slavernij in Nederland” in de Zuiderkerk in Amsterdam.

* “Armoede, Gezondheid en Mensenrechten” in Eindhoven.

* “Growth and Prosperity for all Europe’s Citizens delivered at a local level” in Brussel.

- * “Anders betalen begint bij anders denken” te Utrecht.
- * “**Keep moving, towards sustainable mobility**” te Rotterdam.
- * “Festival van het leren” te Amersfoort.
- * De nationale informatie- en netwerkbijeenkomst GINCO te Leiden.
- * “Grenzenloos leren na 2013” te Utrecht.

Energie & Armoede

Ook in 2012 is dit een onderwerp van aandacht geweest. Tijdens conferenties, bijeenkomsten en gesprekken is voortdurend gewezen op de problematiek van slechte behuizing en de gevolgen daarvan op het gebied van energieverbruik, gezondheid en armoede.

Tijdens de European Meeting of People Experiencing Poverty in Brussel heeft de Nederlandse delegatie een presentatie gegeven over de huisvesting, zoals we die bij de doelgroepen tegenkomen en ons idee van huisvesting voor mensen met een laag inkomen. Doelstelling daarbij was en is dat energiebesparing allen ten goede komt, maar eerst en vooral de bewoners met een laag inkomen, in zowel financieel – als gezondheidsopzicht.

Mobiliteit

EAPN NL heeft deelgenomen aan de conferentie “**Keep moving, towards sustainable mobility**”, die Environmental Education Advisory Council (EEAC) in samenwerking met de Raad voor Leefomgeving en infrastructuur (RLi) op de s.s. Rotterdam organiseerde. Een meer dan interessante conferentie over de mobiliteit van morgen, nieuwere – en duurzamere energievormen en infrastructurele veranderingen. Tevens laat deze conferentie ook de grote dilemma’s zien waarvoor mensen in armoede staan. Zij zien dit allemaal gebeuren en deels op zich af komen, maar kunnen en niet deelnemen, maar ook de extra kosten die ontstaan niet meer verwerken. Voor hen zijn deze uiterst positieve veranderingen een nachtmerrie.

Hervormingsagenda 2012

Uiteraard hebben we onze mening gegeven over de Hervormingsagenda van de regering, waarbij we niet alleen gekeken hebben naar wat anders kan, maar vooral waar het de armsten treft, wat anders kan en wat de rol van EAPN NL daarbij kan zijn. We betreuren het dat de wijze waarop de consultatie plaats vindt nogal veranderd is.

Armoede, Gezondheid en Mensenrechten

Op 21 november nemen we deel aan een conferentie die wordt georganiseerd door de stichting Samen voor Gezondheid van Vrouwen te Eindhoven. EAPN NL zal o.a. een inleiding verzorgen. Daarnaast hebben we deze conferentie ondersteund en zullen we dat ook doen bij de vervolgconferentie, die in 2013 zal plaatsvinden.

De inleidingen laten heel duidelijk zien dat alle successen die Nederland in de strijd tegen werkloosheid en armoede heeft behaald sinds de enorme crisis in de jaren 80 en 90 van de vorige eeuw, bijna helemaal te niet gedaan zijn. De problemen zijn weer op hetzelfde niveau terug te herleiden, zij het dat zij nu zwaarder wegen en harder aankomen. Dat heeft te maken met het feit dat de grote uitkeringsgerechtigdenbeweging waar mensen terecht konden voor raad en daad er niet meer is en omdat de nieuwe lichter arm en werklozen lam geslagen is en weinig geloof heeft dat het nog goed zal komen.

Europa

Binnen de kaders van Europa nemen we aan een aantal buitenlandse conferenties en seminars deel. Uiteraard geldt dat voor de Task Forces binnen EAPN Europa, voor de General Assembly en voor andere werkzaamheden voor EAPN.

De General Assembly vindt dit jaar in Oslo (Sandvika) plaats.

Voor de eerste keer gaat EAPN buiten de grenzen van de Europese Unie. Een mijlpaal in onze geschiedenis. Daarmee willen we ook aangeven dat de armoede niet stopt bij de grenzen van de EU en dat onze niet-EU-partners werkelijk gelijk zijn. We hebben kennis kunnen maken met de in Noorwegen aanwezige armoede en de grote problemen die dat voor mensen met zich meebrengt.

Tijdens ons bezoek aan projecten in Oslo rijden we langs de ministeries die opgeblazen zijn. De enorme puinhopen laten ons goed zien welk gruwelijk effect de bommen hebben op deze mooie en rustige stad.

De Nederlandse vertegenwoordiger in de nieuwe European Union Inclusion Strategy Group, Sonja Leemkuil, is in de Stuurgroep van deze Task Force gekozen.

Ook namen wij deel aan de Ronde Tafel Armoede, die de Europese Commissie, samen met de EU-voorzitter en EAPN, jaarlijks op of rondom de Wereldarmoededag 17 oktober organiseert. Namens de Nederlandse regering zijn twee van onze mensen uitgenodigd om als lid van de regeringsdelegatie deel te nemen.

EAPN organiseert in september een crisisconferentie, waar heel wat zaken de revue passeren, zoals de grootse hulp aan banken, die met heel veel geld overeind worden gehouden, terwijl de armoede toeneemt en voor de bestrijding hiervan geen middelen beschikbaar zijn. Of het feit dat er wel over de invoering van de Tobintax wordt gesproken, maar dat de landen het niet durven. De immense macht van de financiële wereld, die ook deze crisis weer veroorzaakt heeft, blijft maar overeind. Het is echt aan de tijd, en liefst snel, hier fors in te grijpen. Uiteraard komt ook Griekenland aan de orde. De conferentie heeft uitdrukkelijk haar solidariteit uitgesproken met de Griekse bevolking, die zwaar getroffen wordt, maar niet de veroorzaker van alle ellende is. Nog steeds wordt grootschalig geld uit het land naar belastingparadijzen getransfereerd, terwijl het toch al minimale minimumloon met een derde gekort wordt.

De Europese Ontmoeting van Mensen die in Armoede Leven 2012

De 11e Europese Ontmoeting van Mensen die in Armoede Leven wordt georganiseerd door de EU-voorzitter Denemarken, de Europese Commissie, de Belgische regering en EAPN Europa. Het onderwerp voor dit jaar is Dak- en thuisloosheid en de gevolgen er van.

De vragen die bij de voorbereiding rijzen zijn o.a.

Hoe ontstaat dak- of thuisloosheid?

Betekent het letterlijk op straat leven of wonen ook mensen in zulk slechte huizen dat ze eigenlijk dakloos in eigen huis zijn?

Dit wordt de titel van onze presentatie over 'Wonen, energie en gezondheid', zoals die tijdens de conferentie is gepresenteerd. Door een presentatie van uitermate slechte woningen die mensen ziek en arm maken over te zetten in fatsoenlijke woningen, die minimaal energieneutraal zijn, laten we zien wat kan, nodig is en geld bespaart.

Er was duidelijk veel interesse voor deze presentatie bij onze collega's en anderen.

Het is steeds weer een hele klus om een PEP-conferentie te organiseren, voor te bereiden en uit te voeren, maar ieder jaar weer laat deze conferentie zien hoe belangrijk de ontmoeting tussen politici, beleidsmakers en de mensen in armoede is. Het biedt hen niet alleen inzicht in de problemen, maar ze nemen ook positieve alternatieven en ideeën mee, van waaruit ze verder kunnen werken.

De Nederlandse delegatie bestaat uit twee vertegenwoordigers uit de Georgische gemeenschap in Den Haag, een vertegenwoordiger namens het Netwerk Cliëntenraden in de Zorg en een namens de Cliëntenraad Vlaardingen.

Tijdens de evaluatie geven alle deelnemers er -weer- blijk van dat deze ontmoeting zeer waardevol is, ook omdat men, samen met de gedelegeerden uit de andere Lidstaten van de EU naar de machthebbers duidelijk heeft kunnen maken hoe ernstig het met armoede en uitsluiting gesteld is binnen de Unie.

De Europese Ronde Tafel Armoede en Sociale Uitsluiting

Dankzij de positieve invloed die EAPN heeft ontwikkeld vindt er ieder half jaar, dus bij ieder nieuwe EU-voorzitterschap, een grote Europese conferentie aangaande armoede en sociale uitsluiting plaats. In de eerste helft van het jaar is dat de Ontmoeting van Mensen in Armoede. In de 2^e helft van het jaar het Platform Armoede en Sociale Uitsluiting, dat dit jaar in handen is van de EU-voorzitter Cyprus en in Brussel wordt gehouden.

Twee vertegenwoordigers van EAPN Nederland worden uitgenodigd deel te nemen aan de delegatie van de Nederlandse regering, die aan dit Platform deelneemt. De beide vertegenwoordigers zijn en ervaringsdeskundigen en vertegenwoordigen EAPN NL binnen de EAPN in het Europese bestuur van het netwerk en in de European Union Inclusion Strategy Group.

Een Leven Lang Leren

In het kader van het Grundtvig programma van de Europese Unie nemen we deel aan het internationale project “Increasing Citizenship and Participation” (ICE). Samen met EAPN Hongarije, de Oostenrijkse Armutskonferenz, CilaP Italië en Caritas Italië werken we aan de ontwikkeling van een leerprogramma, waarbinnen we de methodieken die de verschillende organisaties gebruiken om mensen te helpen en te leren participeren van elkaar in de praktijk kunnen zien, kunnen bespreken en kunnen leren. Dit project duurt tot juli 2014 en in de loop van het project zullen we een 2-daagse training organiseren voor mensen, die bij een lokale organisatie of Cliëntenraad actief zijn om hen nieuwe methodieken aan te reiken om mensen te motiveren, te ondersteunen en te laten participeren.

Binnen de kaders van de nieuwe overheid, het nemen van een groter deel eigen verantwoordelijkheid van de burger, hebben mensen nieuwe handvatten nodig om die Eigen Kracht te ontwikkelen.

Participatie Forum

Een van ons wordt uitgenodigd om een inleiding te verzorgen op een Participatie Forum in Madrid, waar deskundigen op het gebied van participatie bijeen zijn om van elkaar te leren, maar vooral ook te zoeken naar kansen op participatie voor de bestaande en nieuwe doelgroepen binnen de nieuwe kaders, zoals in Spanje, waar miljoenen mensen werkloos zijn geworden en de armoede hand over hand toeneemt.

Europees bestuur

Iedere Lidstaat levert een lid voor het Europees bestuur van de EAPN. Daarnaast hebben de Europese organisaties samen recht op 3 bestuurszetels.

Tijdens de General Assembly in Wenen werd Quinta Ansem als bestuurslid van EAPN benoemd. Het vele werk, waar je als gedelegeerde vaak geen weet van hebt verzet zij met eenzelfde inzet en elan, die we van Alida Smeekes gewend waren.

Tijdens de General Assembly in Oslo werd Quinta herbenoemd voor de periode 2012-2015 als lid van het Europees bestuur.

Uiteraard nemen we ook deel aan verschillende Task Forces, waaronder de Coördinatie van de European Meeting of People Experiencing Poverty, de European Union Inclusion Strategy Group en de Task Force Communicatie.

Tot slot

2012, het jaar waarin we begonnen zijn EAPN te hernieuwen. Waarin we nieuwe mensen bereid vinden mee te werken binnen ons netwerk. Waarin we weer, door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, uitgenodigd worden om te reageren op de Hervormings Agenda van de regering, waar we uiteraard gebruik van gemaakt hebben.

Maar het is ook het jaar waarin de armoede in alle hevigheid terug is gekeerd in ons land, waarin de werkloosheid weer een enorme omvang heeft aangenomen, waarin de bezuinigingen elkaar in een rap tempo opvolgen en waarin de gemeentelijke armoedebestrijdingsimpulsen, zoals het Minimabeleid, zwaar onder vuur liggen.

We verwachten in 2013 een verdere verslechtering van de positie van de mensen met de lage inkomens en zullen de strijd dan ook, waar mogelijk met anderen samen, hard maar fair voeren. Tegen armoede, tegen uitsluiting, tegen het wegschuiven van mensen, tegen de afbraak van de sociale zekerheid en tegen de verdere toename van werkende armen.

Driebergen Rijsenburg, 20 maart 2013

Jo Bothmer

Secretariaat: Postbus 92
3940AB Doorn
0343 552256
info@eapnmed.nl
www.eapnmed.nl
ABN 61.58.42.550
KvK 30163808